

VEILEDER

SØKNADSPROSESSEN FOR UTSLIPPSTILLATELSE & TILHØRENDE ANLEGG (inntil 50 pe).

SØKERE OG ANSVARSHAVENDE

2011

Innholdsfortegnelse:

Hvem gjelder denne veilederen for?	3
Når må jeg å søke om tillatelse?	3
Hva må jeg gjøre før jeg søker?	3
Sette deg inn i gjeldende lovverk	3
Hvem gjør hva?	5
Kan jeg søke sammen med naboen?	5
Søknaden	5
1. Søknad for tillatelse til tiltak ("byggesøknad")	6
Søknadsskjemaet	6
Vedlegg til søknadsskjemaet	6
2. Søknad om utslippstillatelse.....	7
Søknadsskjemaet	7
Vedlegg til søknadsskjemaet	7
Hva skjer etter at søknaden er levert til kommunen?.....	8
Behandlingstid	8
Klage på vedtaket	8
Ferdigattest og ferdigmelding.....	8
Gebyr:	8
Hvor kan jeg henvende meg i kommunen?	9
Hvor kan jeg finne mer informasjon om emnet?	9

Vedlegg 1: Hvilke typer renseanlegg kan du velge?

Vedlegg 2: Krav til anlegg og utslipp

Vedlegg 3: Ord og uttrykk

Hvem gjelder denne veilederen for?

Denne veilederen er laget for deg som skal søke om utslippstillatelse og tilhørende anlegg (inntil 50 pe). Det er utarbeidet en liste med oversikt over ord og uttrykk som blir brukt i denne veilederen. Denne lista finner du vedlagt veilederen. Du vil også finne en oversikt over hvilke type anlegg du kan velge, samt krav til disse forskjellige anleggene og utslippet vedlagt denne veilederen. Kommunen har også laget en veileder for utfylling av søknadsskjemaet for utslippstillatelse som kan være nyttig. Denne finner du på kommunens internettsider.

Når må jeg å søke om tillatelse?

Alle nye utslipp (etablering av avløpsanlegg) og vesentlig økning (samt rehabilitering) av bestående avløpsanlegg er søknadspliktig. Dette krever tillatelse etter 2 lovverk:

- Plan- og bygningsloven
- Forurensningsforskriften

Kommunen skal samordne behandling av søknad om tillatelse til tiltak etter Plan- og bygningsloven med søknad om utslippstillatelse etter Forurensningsforskriften. I Nesodden kommune er det Plan- og bygningsavdelingen som er godkjenningmyndighet i forhold til begge lovverkene, selv om Teknisk avdeling gir en faglig vurdering i forhold til Forurensningsforskriften.

Det er ikke nødvendig å søke om utslippstillatelse for biologisk toalett eller forbrenningstoalett, dersom du ikke har innlagt vann. Se mer informasjon om biologisk toalett i vedlegg 1. Det må opplyses om toalettløsningen når en søker om renseløsning for gråvann.

Ved søknad om oppgradering av eksisterende anlegg kreves det i utgangspunktet at alle avløpsanlegg for eiendommen skal oppgraderes i henhold til krav i Forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, fritidsbebyggelse og lignende i Nesodden kommune (Lokal utslippsforskrift). Dette betyr i praksis at hvis det søkes om etablering av tett tank, kreves det også at gråvannsanlegget tilfredsstiller krav i Lokal utslippsforskrift.

Søknadsskjemaer finner du på kommunens internettsider, under "skjema". Samlet søknad sendes til Nesodden kommune, postboks 123, 1451 Nesoddtangen.

Hva må jeg gjøre før jeg søker?

Sette deg inn i gjeldende lovverk

Før du søker er det viktig å sette seg inn i gjeldene lover og planer. Først og fremst er det viktig at du undersøker om det tiltaket du planlegger kan tillates i forhold til gjeldende planer etter Plan- og bygningsloven. Med dette menes vanligvis kommuneplan og reguleringsplaner. Disse kan du blant annet finne på Folloportalens kart-tjenester. Dersom det planlagte tiltaket er i strid med plan kreves det en egen dispensasjonssøknad.

I tillegg til Plan- og bygningsloven er Forurensningsforskriften viktig å sette seg inn i, da kapittel 12 som omhandler krav til utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende. Denne forskriften åpner for at kommunene kan lage egne lokale forskrifter som erstatter noen av paragrafene i forskriften. Nesodden kommune har som nevnt ovenfor vedtatt en slik lokal utslippsforskrift; Forskrift om utslipp av

sanitært avløpsvann fra bolighus, fritidsbebyggelse og lignende i Nesodden kommune. Det er viktig at du har kjennskap til denne når du søker. Her finner du bl.a. krav til planlegging og utførelse, utslipp og godkjente renseløsninger. Kommunens søknadsskjema om utslipp er utarbeidet for å ta hensyn til kravene i Forurensingsforskriften og Lokal utslippsforskrift.

Nesodden kommune har også vedtatt en Hovedplan for drikkevann og vannmiljø (2009). I Hovedplanen er kommunen delt opp i soner, etter ulike utslippsløsninger som skal gjelde. Dersom det er uklart om det kan gis utslippstillatelse i et aktuelt område, bør dette klareres med kommunen på forhånd.

- **Sone A**

I hovedsak områder som i kommuneplan er avsatt til byggeområder, og som skal utvikles i løpet av inneværende kommuneplanperiode (12 år). Utslipp fra nye avløpsanlegg eller vesentlig økning av utslipp tillates bare i henhold til gjeldende reguleringsplan. Rehabilitering av anlegg tillates unntaksvis (midlertidig løsning der ledningsnett skal føres fram).

- **Sone B**

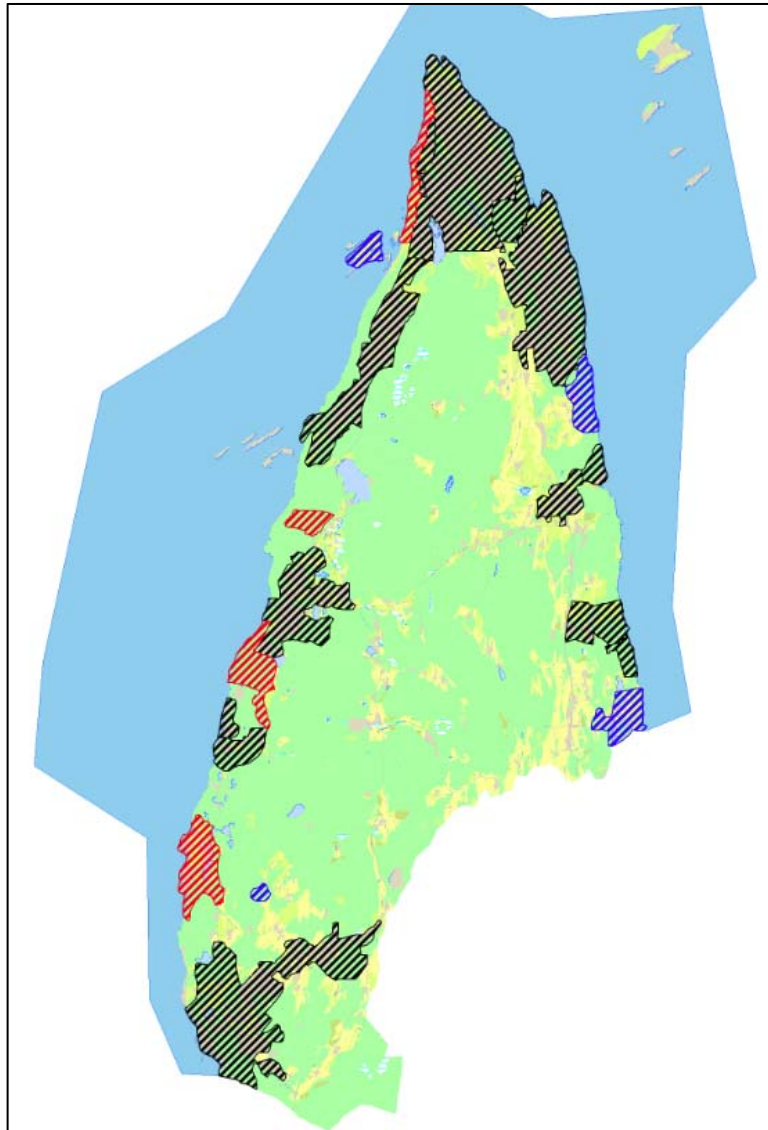
I hovedsak områder som i kommuneplan er avsatt til byggeområder, men som ikke skal utvikles i løpet av inneværende kommuneplanperiode (12 år). Utslipp fra nye avløpsanlegg eller vesentlig økning av utslipp tillates bare i henhold til gjeldende reguleringsplan. Inntil området er regulert, tillates rehabilitering av anlegg som en midlertidig løsning.

- **Sone C**

Områder som i kommuneplan er avsatt til hytteområder, samt boligområder med liten grad av planlagt fortetting. Utslipp fra nye avløpsanlegg eller vesentlig økning av utslipp tillates bare i henhold til gjeldende reguleringsplan. Inntil området er regulert, tillates rehabilitering av anlegg som en midlertidig løsning.

- **Sone D**

I hovedsak områder som i kommuneplan er avsatt til LNF-områder. Utslipp fra avløpsanlegg tillates. Dette gjelder både nye anlegg, vesentlig økning av utslipp og ved rehabilitering av eksisterende anlegg.

Hvem gjør hva?

Eier av anlegget (tiltakshaver) må knytte til seg en ansvarlig søker, som bistår eier i søknadsprosessen om "tillatelse til tiltak", og som tar kontakt med relevant fagekspertise (som for eksempel nøytral fagkyndig og hydrogeolog). Den ansvarlige søkeren skal være kjent med regelverk og forskrifter, og vil fungere som kontaktperson mellom tiltakshaver og kommunen. Tiltakshaver må også knytte til seg et foretak som kan være ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende for bygging av anlegget. Dette kan være det samme foretaket som er ansvarlig søker, forutsatt at de har kompetanse til dette. I noen tilfeller skal tiltakshaver også ha en ansvarlig kontrollerende for prosjekteringen samt en ansvarlig kontrollerende for utførelse. Dette gjelder tiltak etter tiltaksklasse 2 og 3, der det kreves uavhengig kontroll.

Det er tiltakshaver som er ansvarlig for anleggets drift og vedlikehold, jfr. siste del av søknadsskjemaet om utslippstillatelse.

Enkelte vedlegg til utslippssøknaden må utarbeides av nøytrale fagkyndige, jf. Forurensingsforskriften. Dette gjelder søknader i forbindelse med avløpsanlegg med utslipp til grunnen (infiltrasjon), og omfatter først og fremst:

- Dokumentasjon på at avløpsanlegget vil klare de kravene til utslippet som utslippssøknaden legger opp til.
- Dokumentasjon på at eventuelle drikkevannkilder ikke vil bli påvirket av utslippet.
- Dokumentasjon på at grunnforholdene på eiendommen er tilfredsstillende for det planlagte avløpsanlegget (grunnundersøkelse).

Kommunen har utarbeidet en oversikt over foretak som er nøytrale fagkyndige i nærregionen. Disse kan utføre grunnundersøkelser og prosjektering av anlegg med infiltrasjon til grunnen. Oversikten er ikke uttømmende, og også andre foretak kan legges til listen dersom de kan dokumentere at de oppfyller kravene.

Kan jeg søke sammen med naboen?

Der avstanden mellom nabohus ikke er for stor, kan det være penger å spare på å samarbeide om å bygge et felles avløpsrenseanlegg. Ofte blir løsningen også bedre forurensningsmessig ved fellesanlegg enn når hvert enkelt hus har eget renseanlegg. Fordelene med fellesanlegg er at omkostningene, risikoen og ansvaret kan deles. I tillegg kan vedlikeholdet organiseres. Ved fellesløsninger skal en kopi av tinglyst sameieavtale forelegges kommunen.

Søknaden

Det kreves to søknadsskjemaer i denne søknadsprosessen:

1. Ett søknadsskjema for tillatelse til selve anlegget ("byggesøknad"). Her skal det brukes et skjema som heter "Søknad om Tillatelse til tiltak". Dette finnes enten på kommunens internettsider, eller via Byggsøk dersom en søker elektronisk.
2. Ett søknadsskjema for utslippstillatelse. Her skal skjemaet "Søknad om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, fritidsbebyggelse ol." benyttes. Veileder for utfylling av dette søknadsskjemaet finnes på kommunens internettsider.

Begge søknadsskjemaene, samt andre nødvendige skjema for vedlegg, er tilgjengelige på kommunes internettsider, under "skjema". Ettersom begge søknadene krever noen av de samme vedleggene, holder det selvsagt at vedleggene er vedlagt en gang. Dette gjelder situasjonsplan, gjenpart nabovarsel, tegninger og redegjørelser for anlegget.

1. Søknad for tillatelse til tiltak ("byggesøknad")

I tillegg til søknadsskjema for utslippstillatelse skal det også søkes om tillatelse til tiltak ("byggesøknad") etter Plan- og bygningsloven § 20-1. Ved søknad om tillatelse til tiltak må tiltakhaver engasjere et foretak som kan stå som ansvarlig søker.

Søknadsskjemaet

Søknaden regnes ikke som fullstendig før alle punkter i søknadsskjemaet "Tillatelse til tiltak" (Byggblankett 5174) er fullstendig utfylt med nødvendige vedlegg. Søknadsskjema, samt skjema for vedlegg kan en finne på kommunes internettsider under "skjema", eller ved å henvende deg til kommunens servicesenter.

Vedlegg til søknadsskjemaet

A. Opplysninger om tiltakets ytre rammer og bygningsspesifikasjon (Byggblankett 5175)

B. Dispensasjonssøknad

Dersom det planlagte tiltaket er i strid med plan skal det søkes om dispensasjon etter plan- og bygningslovens kap. 19. Dette vil si en forklaring i eget brev. Dette skal klart fremkomme også i nabovarselet.

C. Gjenpart Nabovarsel (Byggblankett 5155)

Oversikt over hvem som er varslet, og kvittering på at varsel er sendt skal vedlegges, sammen med eventuelle uttalelser og ansvarlig søkers kommentarer til uttalelsene. Søknaden kan altså ikke sendes til kommunen før svarfristen for nabovarselet på **4 uker** er utløpt (jf. Forurensningsforskriften).

D. Situasjonsplan

Godkjent situasjonskart kan bestilles hos kommunen, eller via kommunens hjemmesider. Dette er ikke bare et kart, men inneholder også annen informasjon som kan være viktig for søknaden, som for eksempel grunnlag for nabovarsling. Avløpsanlegg, utslippspunkt, prøvetakingspunkt for jordprøver, drikkevannsbrønner, veiadkomst og annen relevant informasjon skal avmerkes i situasjonskartet.

E. Tegninger

F. Redegjørelser

G. Søknad om ansvarsrett (Byggblankett 5181)

Gjennomføringsplan (Byggblankett 5185)

- Det skal søkes om ansvarsrett for rollene:
  - o Ansvarlig søker (SØK)
  - o Ansvarlig prosjekterende (PRO)
  - o Ansvarlig utførende (UTF)
  - o Ansvarlig kontrollerende for prosjektering (KPR)
Kun dersom tiltaksklasse 2 og 3.
  - o Ansvarlig kontrollerende for utførelse (KUT)
Kun dersom tiltaksklasse 2 og 3.
- Dokumentasjon på at foretaket (ansvarlig søker) har sentral godkjenning for ansvarsrett.
- Evt. søknad om lokal godkjenning dersom foretaket ikke har sentral godkjenning for ansvarsrett. Bruk "Vedlegg til søknad til ansvarsrett der foretaket ikke har sentral godkjenning" (Byggblankett 5159).
  - o Det skal foreligge relevante referanseprosjekt (Byggblankett 5160)
  - o UTF bør minimum ha ADK-1 sertifikat samt 2-dagers kurs om bygging av mindre avløpsanlegg arrangert av Teknologisk institutt eller lignende.
  - o PRO bør ha VA- ingeniør- og hydrogeologisk kompetanse. PRO skal være nøytral fagkyndig, dvs. ikke ha økonomisk interesse i valg av løsning

Q. Andre vedlegg

2. Søknad om utslippstillatelse

I tillegg til søknaden om tillatelse til tiltak skal det som sagt også søkes om utslippstillatelse. Kommunens skjema, som heter "Søknad om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, fritidsbebyggelse ol." skal brukes. Dette skjemaet finnes på Nesodden kommunes hjemmeside, under "skjema". Kommunen har også laget en veileder for utfylling av dette skjemaet, som finnes på kommunen hjemmesider. Se vedlegg 1 for mer informasjon om de ulike anleggstypene du kan velge, samt vedlegg 2; krav til anlegg og drift.

Søknadsskjemaet

Søknaden regnes ikke som fullstendig før alle punkter i søknadsskjemaet er utfyllt med alle *nødvendige* vedlegg. Valgt anleggstype bestemmer hvilke vedlegg som er nødvendige. Alle vedleggene vil bli ytterligere forklart i kommunens Veileder til utfylling av søknadsskjema for utslipp av sanitært avløpsvann.

Vedlegg til søknadsskjemaet

B. Dispensasjonssøknad

Begrunnelse for ønske om unntak fra krav i Forurensingsforskriften kap. 12 og Lokal utslippsforskrift. Saksbehandlingstiden på 6 uker faller da bort.

C. Gjenpart nabovarsel

Se forklaring på forrige side.

D. Situasjonsplan

Se forklaring på forrige side.

E. Tegninger

Tegninger som beskriver oppbygging av renseanlegget med tilhørende komponenter.

F. Redegjørelser

Dokumentasjon i henhold til § 6 i Lokal utslippsforskrift. Avløpsanlegg skal dimensjoneres, bygges og drives etter anerkjente metoder eller norsk standard. Dokumentasjon på dette skal vedlegges søknaden. Se liste over krav til dokumentasjon til de ulike anleggstypene i vedlegg 1 og vedlegg 2.

N. Kopi av drifts- og vedlikeholdsavtale med renseanleggleverandør

Eiere av alle anlegg skal inngå drifts- og vedlikeholdsavtale med leverandør eller firma som har tilstrekkelig kompetanse.

O. Beskrivelse av brukerinteresser og vurdering av hvordan disse vil bli berørt

En fagkyndig skal beskrive brukerinteresser som antas berørt av utslippet, herunder interesser knyttet til drikkevannsforsyning, rekreasjon og næringsvirksomhet. Ved behov for sprengning på eiendommen skal risiko for forurensning (eller annen påvirkning av brønnene) vurderes. Det skal fremlegges dokumentasjon på at lokale drikkevannsbrønner ikke vil bli berørt.

P-1. Ved utslipp til grunnen

- Jordprofil, kornfordelingsanalyse, hydraulisk kapasitet og eventuell infiltrasjonstest
- Vurdering av utstrømningsområde for grunnvann/avstand til åpen resipient
- Vurdering av grunnvannsnivå og avstand til fjell.

P-2. Ved utslipp til jordbruksdren

- Dokumentasjon på at jordbruksdrenet leder direkte til sjø, og ikke munner ut i ferskvannsresipient.
- Tillatelse fra eier
- Dokumentasjon på at jordbruksdrenet er intakt

P-3. Ved fellesanlegg

- Evt. en avløpsplan
- Tinglyst sameieavtale mellom berørte parter

P-4. Ved involvering av andre grunneiere

Ved nyanlegg eller utvidelse på annen matts grunn, skal det foreligge tinglyst erklæring fra grunneier om tillatelse til dette.

Q. Andre vedlegg

Hva skjer etter at søknaden er levert til kommunen?

Behandlingstid

En fullstendig søknad, med alle relevante vedlegg, skal behandles av kommunen innen 9 uker. Dersom det er søkt om unntak fra kravene eller dispensasjon kan saksbehandlingen ta lengre tid, men da uten "ubegrunnet opphold". Dersom søknaden er ufullstendig skal kommunen kontakte deg så snart som mulig og opplyse deg om manglene i søknaden.

Når tillatelsen er gitt må arbeidet igangsettes innen 3 år, ellers faller tillatelsen bort. Det samme gjelder dersom arbeidet innstilles for lengre tid enn 2 år.

Klage på vedtaket

Du kan klage på det vedtaket som ble fattet. En begrunnet klage må sendes kommunen innen 3 uker etter at vedtaket er mottatt. Det er viktig at det presiseres om det klages på vedtakets gebyrfastsettelse, tillatelse etter Forurensingsforskriften eller Plan- og bygningsloven, ettersom det er forskjellige klagenemnder i kommunen som skal behandle klagen.

Ferdigattest og ferdigmelding

Når anlegget er helt ferdig, skal ansvarlig søker sende inn en ferdigmelding (Byggblankett 5167) til kommunen. **Kommunen utsteder da en ferdigattest, som gjør at anlegget blir forskriftsmessig godkjent.** Det kan eventuelt gis en midlertidig brukstillatelse (Byggblankett 5169), dersom anlegget er etablert og i drift etter de krav kommunen har satt.

Krav til innhold i ferdigmeldingen:

- Oppdatert gjennomføringsplan (byggblankett 5185)
- Korrekte målsatte tegninger av utført anlegg (1:2000 eller større)
- Kontrollerklæring (Byggblankett 5149) dersom tiltaksklasse 2 og 3

Gebyr:

Kommunen tar et gebyr for å dekke sine kostnader til behandling av søknaden. I noen områder dekker også gebyret kostnader som kommunen har hatt i forbindelse med kulturminneregistrering, grunnundersøkelser og utarbeidelse av reguleringsplaner for avløp. Det fastsatte gebyret for saksbehandling av utslippssøknaden må betales uavhengig om søknaden blir godkjent eller ikke. Ved avslag av "byggesøknaden" betales det et gebyr på 3120,-. Beløpenes størrelse går fram av kommunens gebyrregulativ.

Gebyr etter plan- og bygningsloven (byggesøknaden):

- kr. 4180,- (tiltaksklasse 1)
- kr. 8400,- (tiltaksklasse 2)
- kr. 16800,- (tiltaksklasse 3)

- **Tilsynsgebyr**

For bolig/boligeiendom og fritidsbolig/hytter/hytteeiendom:

- kr. 500,- (tiltaksklasse 1)
- kr. 1500,- (tiltaksklasse 2)
- kr. 2000,- (tiltaksklasse 3)

For næringsbygg/næringseiendom:

- kr. 500,- (tiltaksklasse 1)
- kr. 2000,- (tiltaksklasse 2)
- kr. 3000,- (tiltaksklasse 3)

For offentlig bygg/offentlig eiendom og tilsvarende eiendom til allmennyttig formål:

- kr. 500,- (tiltaksklasse 1)
- kr. 1500,- (tiltaksklasse 2)
- kr. 2000,- (tiltaksklasse 3)

Gebyr etter forurensingsforskriften (utslippssøknaden):

- anlegg mindre enn 15 pe: kr. 8225,-
- anlegg større enn 15 pe: kr. 12335,-

Hvor kan jeg henvende meg i kommunen?

Du kan henvende deg til servicesenteret ved spørsmål om utslippssøknad og mindre avløpsanlegg generelt, på tlf. 66 96 43 00, eller ved å sende e-post til: postmottak@nesodden.kommune.no

Du kan også ta kontakt med overingeniørene som jobber med separate avløpsløsninger i kommunen.

Hvor kan jeg finne mer informasjon om emnet?

- * [Forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, fritidsbebyggelse og lignende i Nesodden kommune](#)
- * [Forskrift om tømning av slamavskillere og tette tanker i Nesodden kommune](#)
- * [Forskrift om gebyrer for saksbehandling og tilsyn/kontroll av utslipp av avløpsvann i Nesodden kommune](#)
- * [Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Nesodden kommune](#)
- * Nesodden kommunes side om private/separate avløpsanlegg:
www.nesodden.kommune.no
- * Bioforsks nettside om mindre avløpsanlegg
www.avlop.no
- * Statens bygningstekniske etat
<http://www.be.no/>

Hvilke typer renseanlegg kan du velge?

Lukket infiltrasjonsanlegg.

Dette er en driftssikker løsning med god renssevne. Løsningen er basert på rensing av utslippet i stedlige sand- eller grusmasser. Slamavskilt avløpsvann infiltreres i grunnen uten påfølgende oppsamling. Grunnundersøkelser skal alltid gjennomføres før renseløsning velges. Både grunnundersøkelser og prosjektering av infiltrasjonsanlegg må gjøres av firma som er faglig kvalifisert for dette. Kommunen kan gi nærmere opplysninger om faglig kvalifiserte firma.

Skisse av lukket infiltrasjonsanlegg (kilde: www.avlop.no).

Våtmarksfilter med forfilter (filterbedanlegg).

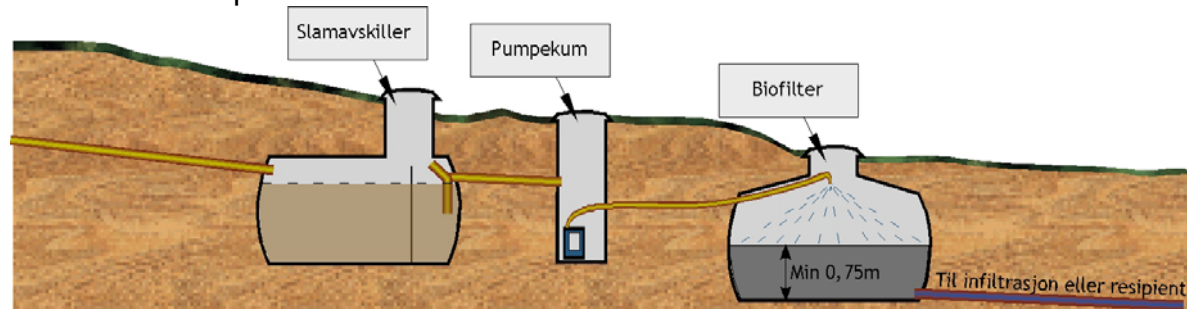
Dette er en løsning med god renssevne både for fosfor, organisk stoff og tarmbakterier. Anlegget trenger et stort tilgjengelig areal. Anlegget består av et forfilter, og et hovedfilter. I forfilteret strømmer avløpsvannet vertikalt gjennom, og det tilføres luft til avløpsvannet. Hovedfilteret har en horisontal strømning. Noen våtmarksfiltre er tilplantet med våtmarksplanter, mens andre ikke er tilplantet.

Skisse av våtmarksfilter med forfilter (kilde: www.avlop.no).

Biologisk filter.

Biologisk filter er en løsning som bare godkjennes for gråvann, det vil si avløpsvann som ikke inneholder vann fra vannklosett. Dette er en filterløsning der hele filterenheten er plassert i en kum.

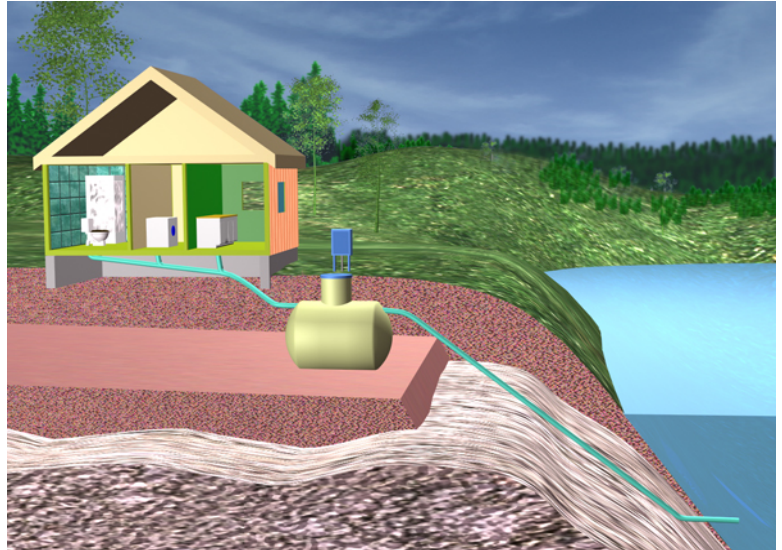

Prinsippskisse av biologisk filter (kilde: www.avlop.no).

Minirenseanlegg.

Minirenseanlegg er prefabrikkerte renseanlegg som graves ned eller plasseres i kjeller. De enkelte anleggstypene må være forhåndstestet slik at en har sikkerhet for at det vil oppnå de rensekravene som settes.

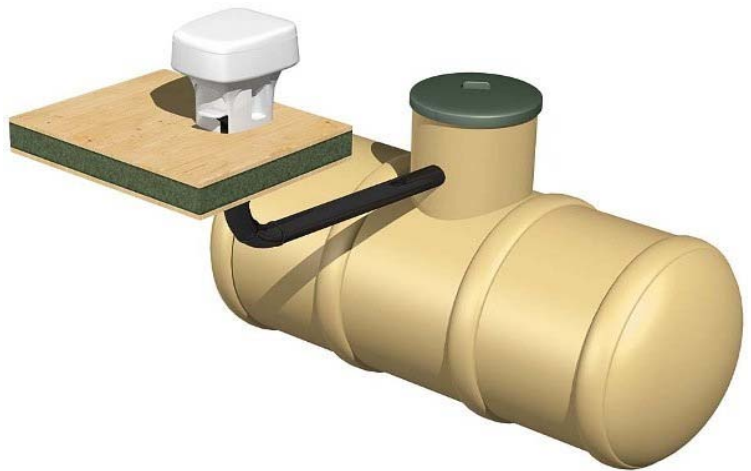
Dersom utslippet fra et minirenseanlegg ikke føres direkte ut i sjø, er det krav i henhold til lokal forskrift å ha etterpolering av det rensede avløpsvannet før det infiltreres i grunnen.

Skisse av minirenseanlegg (kilde: www.avlop.no).

Tett tank.

Dette er en løsning som bare godkjennes for avløp fra vannklosett. Dette er egentlig ikke en renseløsning, men bare en oppsamlingstank. Tanken må tømmes med slamsugebil og innholdet leveres til kommunalt renseanlegg for rensing. Det skal være installert alarm som varsler i god tid før tanken er full. Tanken skal være minimum 6 m³ for helårsboliger og 3m³ for fritidsboliger. Løsningen må alltid kombineres med en godkjent renseløsning for gråvann, for eksempel biologisk filter.

Eksempel på løsning med tett tank fra toalett (kilde: www.avlop.no).

Kommunen anbefaler et vannbesparende toalett eller vacuumtoalett til tette tanker

Biologisk toalett.

Dette er et alternativ til tett tank, og er en biologisk komposteringsløsning. Viktige forutsetninger for å unngå problemer er tilstrekkelig lagringskapasitet for avfallet, god utlufting, regelmessig tilsetning av strø, varmekabler og elektrisk vifte. Den bruker ikke vann og er avløpsfri. Du kan også ha litt kjøkkenavfall i doen.

Toalettet må tømmes; hvor ofte avhenger av størrelse og bruk.

Eksempel på biologisk toalett "snurredass" (kilde: www.avlop.no).

Komposten kan til dels brukes som gjødsel eller jordforbedringsmiddel.

Det lønner seg å kjøpe et biologisk toalett som er miljømerket (svanemerket).

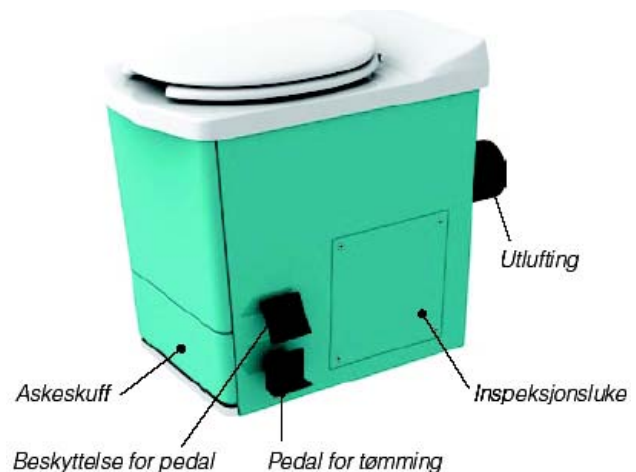
Det finnes også typer av biologiske toaletter som benytter seg av små vannmengder ved nedspyling. Vannet dreneres ut av toalettavfallet og infiltreres i grunnen. Andre løsninger drenerer ut og infiltrerer urinen. Slike løsninger medfører et utslipp, og er dermed søknadspliktige.

Forbrenningstoaletter.

Dette er et alternativ til tett tank og biologisk toalett. I et forbrenningstoalett forbrennes avfallet ved hjelp av strøm. Det kreves ikke vann, og også her kan sluttproduktet brukes som gjødsel.

Det kan oppstå lukt ute under forbrenningsprosessen. Det lønner seg å kjøpe godt uttestede forbrenningstoaletter.

Denne løsningen er ikke søknadspliktig

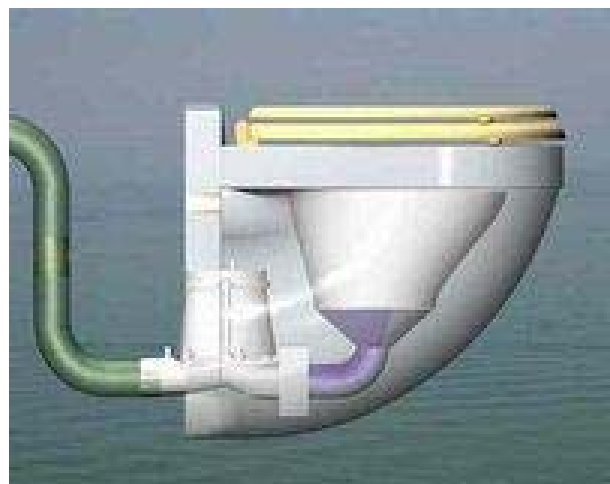
Eksempel på et forbrenningstoalett (kilde: www.avlop.no).

Vacuumtoaletter.

Dette er en type som kommunen anbefaler ved installasjon av tett tank. "Lufttransport" av kloakk reduserer vannforbruket i toalettet med inntil ca 90 %, luften trekker dessuten odøren ut fra toalettet. Rørene krever minimalt med inngrep i bygg og omgivelser.

Vakuumbailet (type "Jets") bruker fra 0,5 liter vann pr. spyling. Dette er til renhold av skålen. I toalettet sitter det en ventil som sørger for tømning og skylling av toalett-skålen.

Vacuumtoaletter er søknadspliktige.

Eksempel på et vacuumtoalett (kilde: www.rorleggern.no).

Krav til anlegg og utslipp

Krav til utforming av anleggene

Anleggene skal planlegges og bygges i henhold til:

- Slamavskillere VA/Miljø-blad 48
- Infiltrasjonsanlegg VA/Miljø-blad 59
- Våtmarksfiltere VA/Miljø-blad 49
- Biofiltere VA/Miljø-blad 60
- Minirensanlegg NS-EN 12566-3/ Teknisk godkjenningsbevis fra SINTEF
- Utenlandske anlegg: Se liste hos SINTEF byggforsk

Rensekrav:

Anleggene skal oppfylle følgende utslippkonsentrasjoner og renseseffekter:

Parameter	Utslippkonsentrasjon	Renseeffekt
Fosfor (Tot-P)	< 1,0 mg/l	> 90 %
Organisk stoff (BOF ₅)	< 25 mg/l	> 90 %
Bakterier (TKB)	< 1000 / 100 ml	

Krav til utslipp av rensed avløpsvann

I Nesodden kommune har vi sårbare ferskvannsresipienter (bekker/tjern). Dersom utslipp fra rensanlegg (rensed avløpsvann) ikke kan føres direkte til sjø, skal utløpet infiltreres i grunnen. Utslipp til jordbruksdren kan aksepteres dersom disse kan dokumenteres å lede direkte til sjø, og ikke munner ut i ferskvannsresipient. Det skal videre foreligge tillatelse fra eier samt dokumenteres at drenet er intakt. Utslipp i sjø må være minst 2 meter under laveste lavvann og minst 50 meter fra badeplass. Videre skal alle anlegg ha muligheter for prøvetaking på innløp. Alle anlegg bortsett fra infiltrasjonsanlegg skal ha kum for prøvetaking på utløp.

Det stilles krav i lokal utslippsforskrift om at minirensanlegg skal ha etterpolering dersom utslippet fra minirensanlegget ikke føres direkte til sjø. Som etterpolering benyttes filterkum med leca, sandfilter, infiltrasjonsanlegg eller evt. membranlegg. Bruk av kjemikalier eller bruk av UV godkjennes ikke som etterpoleringsløsning.

Krav til drift av anlegget:

Anleggets eier plikter å drifte og vedlikeholde anlegget slik at renseseffekten er optimal, lekkasjer forebygges og sjenerende lukt unngås. Kommunen er tilsynsmyndighet og fører tilsyn med at krav overholdes. Eier må derfor oppbevare relevant informasjon om anlegget slik at kommunen kan få innsyn i dette.

Tømming av slamavskillere og tette tanker.

Alle slamavskillere (septiktanker) og tette tanker skal tømmes ved visse mellomrom. Det er kommunen som har ansvaret for tømmingen. Slamavskillere som er utført i henhold til VA miljøblad nr. 48 tømmes annethvert år, mens eldre slamavskillere tømmes hvert år (da de er mindre enn de nye). Slamavskillere som ikke mottar avløp fra vannklosett tømmes hvert 3. år. Tette tanker skal tømmes ved behov, men minst en gang per år. Eier tar selv kontakt med kommunens renovatør når tanken er full.

Det er alltid slamavskillere foran infiltrasjonsanlegg, våtmarksfilter og biologisk filter. De fleste minirensanlegg har også slamavskillere. For de minirensanleggene som

ikke har slamavskiller, tømmes overskuddsslam som en del av drifts- og vedlikeholdsavtalen for anlegget (slamtørker).

Ordinær tømming av slamavskillere dekkes av årsgebyret du betaler til kommunen. Ekstratømminger (tømminger som du bestiller utenom) må du betale tilleggsgebyr for. Det er også viktig å være klar over at det er tilleggsgebyr når det må tømmes lørdag eller søndag. For å unngå dette må du bestille tømmingen senest kl. 20.00 torsdag. Tette tanker rømmes etter behov, og det betales enkeltgebyr for tømming.

Det ansvaret du har som abonnent av slamtømming er nærmere omtalt i *Forskrift om tømming av slamavskillere og tette tanker i Nesodden Kommune*, § 7. Dersom tømming ikke kan skje på grunn av forhold som er ditt ansvar, vil du bli ilagt ekstragebyr.

Ord og uttrykk

ADK-1 kurs:

Kurs i praktisk utførelse av ledningsanlegg for vann og avløp.

Ansvarlig kontrollerende for utførelse (KUT):

KUT er et foretak som er ansvarlig for utførelsen av kvalitetssikring og kontroll for at plan- og bygningslovens krav er oppfylt, og skal ha sentral godkjenning. Det gjennomføres uavhengig kontroll av ansvarlige kontrollforetak (KUT) når det foreligger viktige og kritiske områder og oppgaver kommunen krever det etter en konkret vurdering. Kontroll skal gjennomføres uavhengig og helhetlig, og skal ivareta grenseflater mellom forskjellige fagområder. Kontroll skal gjennomføres på grunnlag av planer for gjennomføring av tiltaket, som også skal omfatte sluttkontroll.

Ansvarlig kontrollerende for prosjekteringen (KPR):

KPR er et uavhengig foretak som er ansvarlig for å kontrollere av prosjekteringsgrunnlaget og de prosjekterte løsningene som er utarbeidet for tiltaket. Dette skal være dokumentert og i samsvar med krav og tillatelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

Ansvarlig prosjekterende (PRO)

Ansvarlig prosjekterende er et foretak som er ansvarlig for at bygge- og anleggstiltak blir prosjektert/planlagt i henhold til plan- og bygningsloven, forskrifter, arealplaner og/eller vedtekter. Prosjekteringen skal utføres av ett eller flere ansvarlige foretak.

Ansvarlig søker (SØK):

Et foretak (rørleggerbedrift etc.) som er ansvarlig for at søknaden tilfredsstillende alle krav i henhold til Plan- og bygningsloven. Ansvarlig søker vil være kommunens kontaktperson under hele byggesaken. Ansvarlig søker skal:

- Påse at søknaden er komplett og inneholder alle nødvendige opplysninger
- Påse at alle deler av tiltaket er belagt med ansvar og at fordelingen av ansvaret fremgår av søknaden
- Påse varsling av naboer/gjenboere
- Motta eventuelle naboprotester og redegjøre for disse i søknaden
- Samordne de ansvarlige prosjekterende og utførende foretak der ansvaret er oppdelt
- Påse at det utarbeides en gjennomføringsplan for prosjektering og utførelse, og at den inneholder de nødvendige opplysninger
- Samordne kontroll for utførelse og dokumentasjon for sluttkontroll i samband med midlertidig brukstillatelse/ferdigattest
- **Sende inn ferdigmelding til kommunen**

Ansvarlig utførende (UTF):

Ansvarlig utførende er et foretak som er ansvarlig for at bygge- og anleggstiltak blir utført i henhold til tillatelse, prosjektering, plan- og bygningslov, forskrifter, arealplaner og vedtekter. UTF må påse at inngangstillatelse er gitt før arbeidet starter.

Ansvarsrett:

Alt arbeid som er søknadspliktig skal være ansvarsbelagt. Ansvarsrett tildeles av kommunen ved saksbehandlingen av hvert enkelt byggeprosjekt. Dersom foretaket har sentral godkjenning, skal det kun søkes om ansvarsrett for det aktuelle tiltaket til kommunen. Foretak som ikke har sentral godkjenning skal søke om lokal godkjenning av foretak og søknad om ansvarsrett for hvert enkelt tiltak.

Avløpsplan:

Kommunen kan kreve at det utarbeides en samlet avløpsplan for et område eller en eiendom med flere boenheter. Avløpsplanen vil danne grunnlag for en utslippssøknad fra hver enkelt eiendom.

Avløpsanlegg:

Ethvert anlegg for håndtering av avløpsvann som består av en eller flere av følgende hovedkomponenter: avløpsnett, renseanlegg og utslippsanordning

Brukerinteresser:

I denne sammenheng omhandler dette drikkevanns-, nærings- og rekreasjonsinteresser som kan bli berørt av utslipp fra små avløpsanlegg.

Dispensasjonssøknad:

Dersom det planlagte tiltaket er i strid med gjeldene planer eller lover kreves det en egen dispensasjonssøknad. Dette er hovedsakelig kommune- og reguleringsplaner samt det generelle byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen etter Plan- og bygningsloven. Selve dispensasjonssøknaden er en forklaring/ begrunnelse i eget brev. Det må klart fremkomme også i nabovarselet at det søkes om dispensasjon.

Drifts- og vedlikeholdsavtale:

Drifts- og vedlikeholdsavtaler skal sørge for interne kontrollrutiner på at det blir utført tilfredsstillende drift- og service på avløpsanlegg. Krav til innhold i disse avtalene varierer fra anleggstype.

Etterpolering:

Anlegg/innretning for å øke sikkerheten mot uønskede utslipp og for ytterligere å redusere innholdet av smittestoffer og næringsstoffer etter minirensanlegg, dersom anleggstypen ikke alene klarer utslippskravene.

Gjennomføringsplan:

Dette er en samlet plan for gjennomføring av tiltaket. Den skal inneholde en synliggjøring av ansvarsområder, tiltaksklasser, ansvarlige foretak, gjennomføring av kontroll og ferdigstillelse av tiltaket.

Grunnundersøkelse:

En grunnundersøkelse skal utføres av en nøytral fagkyndig, og skal for eksempel gi en beskrivelse av jordmasser og resultat av kornfordelingsanalyse eller infiltrasjonstest, informasjon om beregnet hydraulisk kapasitet, infiltrasjonskapasitet, løsmassens egenskaper som rensemedium og vurdering av risiko for forurensning (brønner, badeplass, rekreasjon etc.).

Gråvann:

Alt sanitært avløpsvann bortsett fra avløp fra vannklosetter og urinaler.

Hydrogeolog:

Hydrogeologer har kunnskap om geologi, geokjemi, geofysikk og hydrologi, og har kunnskap om grunnvannet, dets forekomst, bevegelse i jordskorpen, kvantitet og kvalitet.

Hovedplan for drikkevann og vannmiljø:

Hovedplanen ble vedtatt i kommunestyret den 29.10.2009, og er et verktøy for å oppnå god vannkvalitet i kommunen. Den inneholder en plan for måloppnåelse, som inkluderer soneinndeling av kommunen etter planlagt strategi for avløpsløsninger.

Innlagt vann:

Vann fra vannverk, brønn, cisterneanlegg eller lignende som gjennom rør eller slange er ført innendørs. Med innlagt vann menes også innvendig røropplegg som forsynes av vann fra tank eller lignende (innvendig eller utvendig).

Jordbruksdren:

Grøft (rørsystem) som leder overflatevann (sigevann) bort i fra jordbruksområder.

Lokal godkjenning for ansvarsrett:

Søknad om lokal godkjenning skal alltid vedlegges søknad om ansvarsrett når foretaket (ansvarlig søker) ikke har sentral godkjenning for hele eller deler av oppgaver som det søkes ansvarsrett for

(ansvarsområde). Dett er en kommunal godkjenning av foretaket og dets kvalifikasjoner for det enkelte tiltak på bakgrunn av innsendt søknad om lokal godkjenning av foretak. Den gjelder for alle fagområder og funksjoner.

Lokal utslippsforskrift: *Forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, fritidsbebyggelse og lignende i Nesodden kommune (2009)*

Denne lokale utslippsforskriften gjelder utslipp av sanitært avløpsvann fra bygninger med innlagt vann, og hvor utslippet ikke overstiger 50 pe. Her finner du bl.a. krav til planlegging og utførelse, utslippskrav og godkjente renseløsninger. § 3 til § 10 erstatter kravene i forurensningsforskriften § 12-7 til § 12-13.

Nabovarsel:

Dette skal beskrive tiltaket og gjør naboene oppmerksomme på det planlagte tiltaket. Det gis her anledning for naboene til å komme med kommentarer og klager. Disse skal rettes til ansvarlig søker.

Nøytrale fagkyndige:

Nøytrale fagkyndige skal være en entreprenør som ikke har økonomisk interesse i saken, for eksempel ved vurdering og valg av anlegg. Leverandører av renseløsninger kan dermed ikke regnes som nøytrale selv om de er fagkyndige.

pe (personekvivalent):

1 pe tilsvarer utslipp fra en person. Dette er mengde organisk stoff som brytes ned biologisk med et biokjemisk oksygenforbruk over fem døgn (BOF5) på 60 gram oksygen pr. døgn. Avløpsanleggets størrelse i pe beregnes på grunnlag av største ukentlige mengde som går til renselanlegget eller utslippspunkt i løpet av året, med unntak av uvanlige forhold som for eksempel skyldes kraftig nedbør.

Resipient:

Vannforekomst som mottar forurensninger fra avløpsanlegg. Resipient for infiltrasjonsanlegg er grunnvann/hengende grunnvann. Resipient for alle andre typer anlegg er overflatevann (sjø, elv, tjern).

Sameieavtale:

En avtale som regulerer felles eie. Dette benyttes når flere eier en ting eller en rettighet sammen, der eierandelen vanligvis uttrykkes i en brøk. Dette forholdet er regulert ved lov, men bør videre fastsettes i en avtale.

Sanitært avløpsvann:

Avløpsvann som i hovedsak skriver seg fra menneskers stoffskifte og fra husholdningsaktiviteter, herunder avløpsvann fra vannklosett, kjøkken, bad, vaskerom eller lignende.

Sentral godkjenning for ansvarsrett:

Dette er en frivillig ordning som utstedes av Statens bygningstekniske etat og gjelder for 2 år. Godkjenningen er basert på forskriftsfestede kriterier. Det er et effektivt hjelpemiddel for foretakene og kommunene ved behandling av den enkelte søknad. Kommunen skal ved behandlingen av søknaden som utgangspunkt nøye seg med å vurdere om den sentrale godkjenningen er i overensstemmelse med det aktuelle tiltaket. Det kreves sentral godkjenning av foretaket som skal gjennomføre kontroll av tiltak dersom dette påkreves.

Situasjons-kart/plan:

Situasjonskart for en eiendom inneholder opplysninger om eiendommens grenser, areal, høydekoter og gårds- og bruksnummer. Situasjonskartet kan bestilles hos kommunen. Situasjonsplan er et situasjonskart med inntegnet tiltak.

Slamavskiller:

Slamavskillere brukes for å avskille slam og partikler fra avløpsvannet, og utgjør forbehandlings-enheten til ulike typer avløpsløsninger (jordrenseanlegg, minirensanlegg, våtmarksfilter og gråvannsanlegg). Slamavskilleren må registreres inn i kommunens slamtømmeregister.

Svartvann:

Avløpsvann fra vannklosetter og urinaler.

Søker:

Se Tiltakshaver og Ansvarlig søker.

Tett tank:

En tett tank fungerer på den måten at toalettavløp (svartvann) blir samlet opp i tankens kammer. Tanken må tømmes av slamsugebil.

Tillatelse til tiltak

En må søke om tiltak (arbeid og andre handlinger) som er søknadspliktige etter Plan- og bygningsloven § 20-1. Tillatelsen er et vedtak gitt av kommunen på bakgrunn av søknaden. Tiltaket kan ikke iverksettes før tillatelse er gitt.

Tiltakshaver:

Tiltakshaver er en fellesbetegnelse på den tiltaket utføres på vegne av, vanligvis eier av en eiendom/ et avløpsanlegg.

Tiltaksklasse:

Tiltaksklassen angir en inndeling av arbeidsoppgaver, et tiltak, eller del av tiltak i tre nivåer. Inndelingen er avhengig av vanskelighet og/eller konsekvenser av feil og mangler for helse, miljø og sikkerhet.

Tinglyst erklæring:

Det kan tinglyses erklæringer om rettigheter på eiendommens grunnboksblad. Rettighetshaver kan angis med navn og fødsels- eller organisasjonsnummer, eller rettigheten kan knyttes opp mot en eiendoms gårds- og bruksnummer. Erklæringer om rettigheter kan tinglyses på et eget ark, bruk gjerne Statens Kartverks veiledende skjema, eller erklæringen kan tas inn i et skjøte under pkt 6.

Uavhengig kontroll:

Kontroll som utføres av egne kontrollforetak som er uavhengige av de foretak som har prosjektert/ utført de forskjellige fagområdene i tiltaket.

Utslippstillatelse:

I henhold til Forurensningsforskriften skal søknad om utslippstillatelse være innvilget før nye utslipp etableres eller eksisterende utslipp utvides.

Vesentlig økning av utslipp:

Økning av utslipp som følge av bruksendring fra fritidsbolig til helårsbolig, utvidelse av bolig/fritidsbebyggelse, innlegging av vann osv.